

ORZECZNICTWO TRYBUNAŁU KONSTYTUCYJNEGO ZBIÓR URZĘDOWY

Seria B

Warszawa, dnia 1 lipca 2024 r.

Pozycja 179

POSTANOWIENIE

z dnia 7 marca 2024 r.

Sygn. akt Ts 260/22

Trybunał Konstytucyjny w składzie:

Bartłomiej Sochański – przewodniczący
Bogdan Święczkowski – sprawozdawca
Rafał Wojciechowski,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym zażalenia na postanowienie Trybunału Konstytucyjnego z 14 grudnia 2023 r. o odmowie nadania dalszego biegu skardze konstytucyjnej M.J.,

p o s t a n a w i a:

nie uwzględnąć zażalenia.

Orzeczenie zapadło jednogłośnie.

UZASADNIENIE

W skardze konstytucyjnej wniesionej do Trybunału Konstytucyjnego 7 listopada 2022 r. (data nadania) M.J. (dalej: skarżący), reprezentowany przez pełnomocnika z wyboru, wystąpił o stwierdzenie, że: 1) art. 15zsz¹ ust. 1 pkt 4 ustawy z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych (Dz. U. poz. 374, ze zm.; dalej: ustawa o covid) jest niezgodny z art. 45 ust. 1 oraz z art. 45 ust. 1 w związku z art. 2 Konstytucji; 2) art. 244 § 1 ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. z 2022 r. poz. 1805, ze zm.; dalej: k.p.c.) jest niezgodny z art. 45 ust. 1 w związku z art. 2 oraz art. 7 Konstytucji; 3) art. 15 ust. 3 ustawy z dnia 8 lipca 2005 r. o Prokuraturii Generalnej Skarbu Państwa (Dz. U. z 2016 r. poz. 1313, ze zm.; dalej: ustawa o PGSP) jest niezgodny z art. 45 ust. 1 w związku z art. 2 oraz art. 7 Konstytucji; 4) art. 33 ust. 2 ustawy z dnia 15 grudnia 2016 r. o Prokuraturii Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2022 r. poz. 2100; dalej: ustawa o PGRP) jest niezgodny z art. 45 ust. 1 w związku z art. 2 oraz art. 7 Konstytucji.

Postanowieniem z 14 grudnia 2023 r. (doręczonym pełnomocnikowi skarżącego 2 stycznia 2024 r.) Trybunał Konstytucyjny odmówił nadania dalszego biegu skardze konstytucyjnej. Odnośnie do zakwestionowanego w skardze art. 15zsz¹ ust. 1 pkt 4 ustawy o covid Trybunał wskazał, że z uwagi na swój szczególny i tymczasowy charakter został on 28 września 2023 r. uchylony na podstawie art. 28 pkt 2 w związku z art. 40 pkt 4 ustawy z dnia 7 lipca 2023 r. o zmianie ustawy – Kodeks postępowania cywilnego, ustawy – Prawo o ustro-

ju sądów powszechnych, ustawy – Kodeks postępowania karnego oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 1860). W związku z tym zarzucane przez skarżącego w skardze naruszenie wolności i praw nie ma już charakteru aktualnego, a co za tym idzie, skarżący nie ma interesu prawnego w merytorycznym rozpoznaniu skargi. Trybunał stwierdził ponadto, że skarżący nie wskazał, które wolności lub prawa zostały naruszone przez powyższą regulację i nie uzasadnił zarzutów, ponieważ w tym zakresie nie usunął braków formalnych wskazanych w zarządzeniu sędziego Trybunału.

Nieusunięcie braków formalnych było też jedną z podstaw odmowy nadania skardze dalszego biegu w zakresie, w jakim skarżący zakwestionował art. 244 § 1 k.p.c., art. 15 ust. 3 ustawy o PGSP oraz art. 33 ust. 2 ustawy o PGRP. W piśmie procesowym nadesłanym w odpowiedzi na zarządzenie sędziego z 27 lutego 2023 r. skarżący nie wyjaśnił bowiem, w jakim zakresie wskazane przepisy były podstawami dołączonych do skargi orzeczeń. Trybunał stwierdził ponadto, że nie istnieje żaden związek pomiędzy treścią orzeczeń, zaskarżonymi przepisami a sformułowanymi w skardze zarzutami ich niekonstytucyjności. W tym zakresie skarga nie spełnia podstawowych warunków wynikających z art. 79 ust. 1 Konstytucji, a doprecyzowanych w art. 53 ust. 1 ustawy z dnia 30 listopada 2016 r. o organizacji i trybie postępowania przed Trybunałem Konstytucyjnym (Dz. U. z 2019 r. poz. 2393; dalej: u.o.t.p.TK).

W zażaleniu złożonym 9 stycznia 2024 r. (data nadania) skarżący zażądał skierowania przez skład orzekający „pytania prejudycjalnego” do Trybunału Konstytucyjnego o zbadanie zgodności art. 60 ust. 4 u.o.t.p.TK z art. 190 ust. 5 oraz art. 45 ust. 1 w związku z art. 190 ust. 5 Konstytucji, a także art. 59 ust. 4 u.o.t.p.TK z art. 79 ust. 1, art. 79 ust. 1 w związku z art. 190 ust. 4, art. 79 ust. 1 w związku z art. 77 ust. 1 i 2, art. 2 w związku z art. 7, art. 2 w związku z art. 79 ust. 1, art. 45 ust. 1, art. 45 ust. 1 w związku z art. 2, art. 45 ust. 1 w związku z art. 79 ust. 1, art. 45 ust. 1 w związku z art. 176 ust. 1 oraz art. 77 ust. 1 i 2 w związku z art. 79 ust. 1 Konstytucji. Skarżący wniósł o zawieszenie postępowania do czasu rozpoznania wniosku, jak również o uchylenie zaskarżonego postanowienia i skierowanie skargi do merytorycznego rozpoznania.

Odnosnie do podstaw odmowy nadania skardze dalszego biegu w zakresie, w jakim jej przedmiotem są art. 244 § 1 k.p.c., art. 15 ust. 3 ustawy o PGSP oraz art. 33 ust. 2 ustawy o PGRP, skarżący zwrócił uwagę na to, że ustawodawca nie nałożył na wnoszącego skargę wymogów co do treści, zakresu i objętości uzasadnienia. Zatem aby Trybunał nadał skardze dalszy bieg, wystarczy jakiegokolwiek uzasadnienie sformułowanych w niej zarzutów. Skarżący podniósł, że wniesiona przez niego skarga jest uzasadniona, nie jest obarczona nieusuwalnymi brakami formalnymi, a postawione w niej zarzuty nie są oczywiście bezzasadne. Przepisy u.o.t.p.TK nie przewidują „możliwości weryfikacji zasadności merytorycznej skargi konstytucyjnej na etapie jej wstępnej kontroli w składzie jednoosobowym”. Rozstrzygnięcie Trybunału ma zatem charakter merytoryczny i z tego powodu „jest formalnie niedopuszczalne”.

Trybunał Konstytucyjny zważył, co następuje:

1. Zgodnie z art. 61 ust. 5 ustawy z dnia 30 listopada 2016 r. o organizacji i trybie postępowania przed Trybunałem Konstytucyjnym (Dz. U. z 2019 r. poz. 2393; dalej: u.o.t.p.TK) skarżącemu przysługuje prawo wniesienia zażalenia na postanowienie Trybunału Konstytucyjnego o odmowie nadania skardze konstytucyjnej dalszego biegu. Trybunał, w składzie trzech sędziów, rozpatruje zażalenie na posiedzeniu niejawnym (art. 37 ust. 1 pkt 3 lit. c w związku z art. 61 ust. 5-8 u.o.t.p.TK). Na etapie rozpoznania zażalenia Trybunał bada przede wszystkim, czy w wydanym postanowieniu prawidłowo stwierdził istnienie przesłanek odmowy nadania skardze dalszego biegu.

2. Odnosnie do żądania skarżącego skierowania przez skład orzekający pytania prejudycjalnego do Trybunału Konstytucyjnego o zbadanie zgodności z Konstytucją art. 60 ust. 4 i art. 59 ust. 4 u.o.t.p.TK należy zauważyć, że ani Konstytucja, ani przepisy u.o.t.p.TK nie przewidują takiej formy aktywności procesowej. Nie upoważniają także Trybunału do wszczęcia postępowania *ex officio*. W obowiązującym stanie prawnym z wnioskiem o zbadanie hierarchicznej zgodności aktów prawnych mogą wystąpić do Trybunału wyłącznie podmioty określone w art. 191 ust. 1 pkt 1-5 ustawy zasadniczej. Każdy natomiast, czyje konstytucyjne wolności lub prawa zostały naruszone, ma prawo na zasadach określonych w u.o.t.p.TK wystąpić do Trybunału ze skargą konstytucyjną (art. 79 ust. 1 Konstytucji). Mając powyższe na względzie, Trybunał stwierdza, że sformułowany przez skarżącego w zażaleniu wniosek nie wywołuje żadnych skutków procesowych (por. postanowienie TK z 23 października 2023 r., sygn. Ts 6/23, OTK ZU B/2023, poz. 303).

3. Trybunał stwierdza, że zarzuty postawione w zażaleniu nie podważają podstaw odmowy nadania dalszego biegu skardze konstytucyjnej.

3.1. W złożonym środku odwoławczym skarżący podniósł, że odmowa przekazania skargi do merytorycznej oceny (w zakresie art. 15zsz¹ ust. 1 pkt 4 ustawy z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych, Dz. U. poz. 374, ze zm.; dalej: ustawa o covid) uniemożliwia mu wznowienie postępowania, a w konsekwencji wystąpienie z roszczeniem odszkodowawczym. Zaznaczył jednakże, że przedstawione w zaskarżonym postanowieniu stanowisko Trybunału „nie jest chybione”, dlatego wnosi o zbadanie przez Trybunał zgodności z Konstytucją art. 59 ust. 4 u.o.t.p.TK, jako naruszającego prawo do rzetelnej procedury sądowej zgodnej z zasadami demokratycznego państwa prawnego.

Mając powyższe na względzie, Trybunał stwierdza, że skarżący nie podważył podstawy odmowy nadania skardze dalszego biegu w zakresie, w jakim jej przedmiotem jest art. 15zsz¹ ust. 1 pkt 4 ustawy o covid.

3.2. Za niezasadny należy uznać sformułowany w zażaleniu zarzut, jakoby na etapie wstępnej kontroli Trybunał dokonał merytorycznej oceny skargi (w zakresie art. 244 § 1 ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego, Dz. U. z 2022 r. poz. 1805, ze zm.; dalej: k.p.c.; art. 15 ust. 3 ustawy z dnia 8 lipca 2005 r. o Prokuraturii Generalnej Skarbu Państwa, Dz. U. z 2016 r. poz. 1313, ze zm.; dalej: ustawa o PGSP oraz art. 33 ust. 2 ustawy z dnia 15 grudnia 2016 r. o Prokuraturii Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej, Dz. U. z 2022 r. poz. 2100; dalej: ustawa o PGRP).

Zdaniem składu rozpoznającego zażalenie Trybunał Konstytucyjny nie przekroczył granic wstępnej kontroli skargi konstytucyjnej. Skarżący zdaje się nie dostrzegać, że ustawodawca precyzyjnie określił warunki formalne wniesienia skargi konstytucyjnej (art. 44 ust. 1, art. 53 oraz art. 77 ust. 1 u.o.t.p.TK), a na Trybunał Konstytucyjny nałożył obowiązek zbadania, czy zostały one spełnione (art. 61 ust. 1 u.o.t.p.TK). Jednym z tych wymogów jest przewidziany w art. 79 Konstytucji i potwierdzony w art. 53 ust. 1 pkt 3 u.o.t.p.TK warunek uzasadnienia zarzutu niezgodności kwestionowanego przepisu ustawy lub innego aktu normatywnego ze wskazaną konstytucyjną wolnością lub prawem skarżącego, z powołaniem argumentów lub dowodów na jego poparcie. Rozpatrywana skarga została poddana procedurze kontrolnej, a jej wynik okazał się negatywny dla skarżącego. Trybunał Konstytucyjny stwierdził, że skarżący nie uzasadnił zarzutów niekonstytucyjności zakwestionowanych przepisów z postanowieniami Konstytucji wskazanymi jako wzorce kontroli skargi. Przedstawił bowiem wywody, które w ogóle nie odpowiadają wymogom określonym w art. 53 ust. 1 pkt 3

u.o.t.p.TK, tylko noszą cechy skargi na stosowanie prawa. Powyższa ocena nie ma charakteru merytorycznego, nie dotyczy bowiem zgodności zaskarżonych przepisów z Konstytucją.

Za nieuzasadniony należy uznać sformułowany w zażaleniu zarzut, jakoby w postanowieniu z 14 grudnia 2023 r. „nie wykazano, a nawet nie próbowano wykazać aby skarga konstytucyjna strony posiadała braki formalne” (s. 6 zażalenia). Skarżący wydaje się nie zauważać, że stosowny wywód w tym zakresie znajduje się na stronie 7 i 8 uzasadnienia skarżonego postanowienia.

Mając powyższe na względzie, Trybunał Konstytucyjny nie uwzględnił zażalenia.